

128 - Biblioteca Palat Cultural Arad.

Aradul

Pravda

...are afară de luni și zilele după sărbătoare zilnic. — Redacția și Administrația Ziarului Românul No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 Lei, pe jumătate de an 400 Lei, pe un sfert 200 Lei, pe lună 70 Lei. Pentru America pe an 5 dolari

Praznicul Păcii

Arad, 24 Dec.

Sunt cetăți și orașe, al căror nume cunoaște fiecare știutor de carte. Căci îl învață din fragedă pruncie, în copilărie, să afle în fiecare număr de ziar: Londra, Paris, New-York, Berlin București, Moscova, etc.

N'au stat așa, nici cei dintre noi, în biserica minunată clădită de Sft. Elena, deasupra peșterii din Betlehem. Răpiți de viziune cerescă geunchii noștri s'au plecat în smerită închinare, buzele noastre au atins cu sfială înfioraște de extar religios, locul ce mărturisește de ieslea, care a primit pe marele împărat în leagăn.

vinovați ai săracilor, cu o coajă de pâine uscată în mână, se apropie cu frică de a nu fi isgoniți, la geamurile vitrinelor și caselor, unde pompa pomului de Crăciun îl ademenește. Acela se bucură, el... plâng!

care s'a născut pentru a învăța și propovădui mila, iubirea și iertarea. Inșă uită de Crăciun, în mijlocul cărora și după munca cărora trăiesc și își asigură raiul pământesc al lor.

Dar, că numele unui cuibușor deținat și izolat, pierdut singuratic în cea largă, e purtat totuș pe buzele tuturor, acesata e de dreptul nimitor. Acest orașel în răsăritul depărtat, e Betleemul.

Acest împărat al cerurilor, scoborând pe pământ, nu și-a echipat armate puternice, n'a aprins și dărâmat cetăți, n'a subjugat țări și neamuri cu puterea brațului său. Nu sclavi a voit El, ci frați și surori a căutat să câștige ca să-i răscumpere, să-i facă fericiți și liberi. A propovăduit o credință nouă, o învățătură izbăvitoare, a făcut bine din belșug, a iertat păcate, a ajutat pe săraci, a mângaiat pe oropsiți, a tămăduit bolnavi, și a murit. În sfârșit, pe cruce, ca să trăim noi prin El. Nu uimire rece, nu, ci extar de credință și dragoste caldă se aprinde în inimile noastre în fața operei Sale mărețe.

Lazărul bogat, fac pompă mare Acelui,

Nasterea Domnului

Arad, 24 Decembrie

Dintre toate culorile, albul a fost ales să simbolizeze puritatea. Se prea poate ca tocmai acestui fapt să se datorească sărbătorirea nașterii Domnului în anotimpul de iarnă; atunci când aproape întreg pământul Europei creștine, își îmbracă veștmântul acestui sim-bol.

Generația noastră are acum — poate ca niciodată — nevoie de cei mai buni, din rândul cărora să se desprindă o nouă jertfă, care să ne oprească peirea. Isuse! Dar cum vom putea noi face ca acești oameni — cari au uitat să iubească — să poată înțelege marea chemare!?

De ce e așa de cunoscut acest loc? O știm cu toții. El e locul de naștere al Aceluia, în jurul Căruia se întinde întreaga istorie universală; Care poartă în sine toate problemele de viață ale omenirii: Căruia l-se pleacă, smerită închinare toată lumea, la Prăznicul Păcii. E locul de naștere al întregului lumii, Isus Hristos.

Intru numele Lui patimile se îmblânzesc, vrășmașii se îmbrățișează, mila se aprinde spre cei nevoiași, ochii se îndoaie spre închinare, buzele murmurează o rugăciune tainică. Așa rodește în inimi puterea iubirii și a bunătății Sale; putere mai mare, neasemănat mai mare, decât a zăngănitului de arme, a luptelor blătitoare, a intrărilor triumfale, după cuceriri falnice.

Isus a reprezentat pe Dumnezeu pământesc, de oarece nimeni până la Dănsul n'a fost înobilat cu atâta bunătate cerească, însușire pe care datina ne a învățat s'o atribuim numai oamenilor supranaturali și în special lui Isus, ca nimănu altuia. Imitatori s'au găsit destui — în decursul celor aproape două mii de ani — lipsindu-i legătura cu „Marea Taină“, n'au putut sfârși decât ca oricari alți muritori, înglobându-se cel mult în rândurile eroilor.

Să nu fi fost de-ajuns jertfa Ta Doamne!? Noi și-am rescumpărat-o asemenea felului, cu care unul dintre noi Te-a vândut!... și acolo unde grămezele de arginți amenințau cu dărâmarea, Ți-am ridicat biserici, îmbogățându-le cu tot aurul lumii noastre, mulțumiți ca de-o mare ispravă! Noi, Doamne, ne simțim prea aproape de pământ, pentru a râvni la înălțimile Tale; noi — cel mult — îți vom cânta imnuri de slavă, și ne vom aduce aminte de Tine în toate serile și în toate diminețile... dar jertfe, asemenea jertfei Tale, nu ne cere, Isuse!

Arhiepiscopul stăpâneau odădată cu putere temută. Armatele lor dârze cuceriseră țări și subjugau popoare, plecându-le grămazul sub jugul sclăviei. Rău au monumente cu formidabile forțe brațe omenești, socotind să trăiască opera lor, vrând să se facă neînvingători. Uimiți am stat la fața piramidelor din Egipt, în toamna anului 1869, când domnul ne-a în rednicit să ne batem cu corabia până în depărtatul Răsărit, ca să ne închinăm Lozilor sfinte, să cunoaștem țări și neamuri, cu viața lor așa de osebită. Admirarea noastră a fost rece, ca locurile de peatră, clădită pesteclădită; numele celor cari ni le-au lăsat moștenire abia dacă a venit în zilele noastre.

Arhim. P. Morușca.

INSEMNĂRI DE-O ZI

Crăciunul „Lazărilor“

Natura și îmbracă haina albă, asupra căreia pășesc mil de muritori, colorând-o, cu brazii verzi, duși cu grabă în taina nopții la casele lor, spre a îmbrăca copilașii, — Hristoșii... viitorului apropiat, în ajunul Nașterii Domnului.

Acțiunea pământească a lui Isus, nu se poate cuprinde în granițe concepute de mințile omenească și de aceia atât nașterea Lui, cât și restignirea-l, sunt legate de fenomene neobișnuite, în cari înălțimea cerului au luat parte ca la ceva, de care nu erau streine! La naștere, o stea a acestei înălțimi a călăuzit pe cei trei Magi și la restignire însăși catapetasma cerului s'a despicat, de s'a cutremurat întregul pământ.

Dumnezeescul din noi s'a risipit pe drumurile celor aproape douăzeci de veacuri și nimeni din noi nu mai crede într'o înălțare la ceruri. E prea mult timp de când trupul Tău a săngerat pe crucea înfiptă pe dealul Golgotei, și prea mulți au altoit — cu înșelăciunea lor — învățăturile Tale; Noi suntem numai oameni — o masă de carne — țesută cu fibre pătimase —; Tu ești prea mare pentru înțelesul minții noastre, în a mai putea să Te numim frate! — Nouă, Doamne, nu ne cere jertfe... ele s'au petrecut în sfânta Ta carte; roagă deci pe Dumnezeu Tatăl să se mulțumească numai cu jertfa Ta.

— Noi suntem prea mici, prea slabi, prea neputincioși.

Isus reprezintă cea mai curată ființă născută, cea mai bogată minte și o bunătate nețărmurită. Jertfa făcută de acest mare suflet, era cerută de însăși cerul, care îl desprinsese din înălțimile sale și acel izvor de toate născătoare, pe care l'am așezat cu fantazia, dincolo de lumea sorilor cerești, prin Isus, ne-a grăit nouă oamenilor.

Păstorii din Vitleem

Cele dintâi ființe, cari s'au închinat pruncului Isus în peșteră, n'au fost oameni ci erau dobitoace necuvântătoare. După ele au venit păstorii. Chiar dacă Ingerul nu le-ar fi vestit lor minunata naștere, ei și atunci ar fi alergat în Peșteră, ca să vadă pe Fiul Fecioarei Strănie.

Păstorii de regulă totdeauna trăiesc singurateci și departe unul de altul. Nu știu nimic de lumea depărtată și de serbările pământești. Dar orice se întâmplă în apropierea lor, chiar lucru neînsemnat, li pune în mișcare. Erau de pază lângă turmă în timpul unei nopți lungi, când li deșteptă deodată lumina neobișnuită și vestea cea minunată a Ingerului.

Și cum priveau în lumina tainică din Peșteră, o tină și frumoasă femeie, care în tăcere privea cu dulceața mica ei odraslă și cum văzura copilul, care abia de câteva minute își deschise ochii, trupșoru-i plâpând și roză, acea gurică, care încă nu mâncase, nima li se imoia deodată. O naștere — nașterea unui nou om, a unui suflet, care abia de câteva clipe s'a încorporat și vine ca să sufere — cu celelalte suflete — de obicei e o minune așa de dureroasă, care deșteaptă compătimirea chiar și în mintea celor nepricepuți. Dar aceia primiseră deja înștiințare, așa că lor nu le fu necunoscut acest nou născut prunc, căci acela, de o mie de ani era așteptat de »poporul cel din Iordan, care acum văzu lumină mare«.

Păstorii îi aduseră ca dar puținul acela de care ei dispuneau, ceea ce totuși mult, dat fiind cu plăcere. Aduseră darurile albe ale vieții pastorale: lapte, brânză, lână și un mielușel. Chiar azi, în munții noștri, unde se mai păstrează ultimile urme ale iubirii de oaspeți și de frățietate, abia naște o femeie tânără, și îndată aleargă la dansa surorile, soțiile și fetele păstorilor. Nici una nu vine însă cu mâinile goale: una aduce patru ouă, din cari se simte încă căldura cuibarului, alta o sticlă cu lapte muls proaspăt, a treia un coș rotunjit, a patra o găină din care să i se pregătească lehuzei o supă. O nouă ființă vie a venit în lume, începându-și plânsul: vecinii, în semn de mângâiere, aduc daruri mamei.

Vechii păstori erau săraci, dar ei nu uitau pe cei săraci; erau neștiutori ca și pruncii, dar se știau delecta privind pe noii veniți în lume. Ei s'au născut din acel popor, care-și are originea dela păstorul domn, pe care l-a scăpat păstorul lui Madiam. Păstori au fost primit lor Regii: Saul și David — mai întâi păstori ai turmelor și numai după aceea păstori ai seminturilor. Păstorii din Vitleem însă, »pe cari lumea de rând nu i-a cunoscut nu erau îngâmfați. Un sârman se născuse între ei, și îl priveau cu dragoste și din iubire iau înțeles darurile acelea sărăcăcioase. Știau că acest prunc, care din săraci s'a născut în sărăcie,

care modest s'a născut în modestie, care din pruncii poporului s'a născut în mijlocul pruncilor din popor, acesta va fi răscumpărător al celor de jos, al celor »binevoitori« oameni, căror Ingerul le-a binevestit pace.

Nici pe necunoscutul rege, pe Odysseu care a străbătut lumea, nu l-a primit nimeni cu atâta bucurie ca și în peștera (grajdul) păstorului Enmaios. Numai că Ulise pentru aceea a mers în Ithaca, ca să-și răzbune și de aceea s'a relintors acasă, ca să măcelărească pe dușmanii săi. Isus însă pentru aceea s'a născut ca să desființeze răsunarea sângelui, dându-ne porunca de a ierta pe dușmanii noștri. Iar iubirea păstorilor din Vitleem a făcut să se uite iubirea de oaspeți a milostivului păzitor de rămători din Itaca.

(Trad. după Giov. Papini*),

Dr. I. Felea.

*) „Istoria di Cristo“ din Itallenește va apare în volum.

Dela Golgota..

...Decâte-ori, Hristos se naște
în trup de om nefericit...
ani, luni, zile îndelungate
purta omenul sortit...??
Strigăte de dureri grele,
se predau prin mamă 'n flu...
dulce... să... nu dispereze,
în drumu-i lung, înspre siriu...!

Hristos, de atunci... se răzignește
dela Golgota... — ne'ncetat...
Hristosi se nasc; ...ne părăsește...
zile... un Hrist intrupat!
Iuda, împărțind sârutul...
vecinic — trăiește întru noi...
vânzându-ne... falfăie ștreangul...
și ne spânzură... tot pe noi!

Mitra I. Alexandru.

Modificarea legii teatrelor

Dupăcum am anunțat, la timp, proiectul de lege pentru modificarea legii teatrelor, votat în primăvară, n'a putut fi depus în Parlament, înainte de vacanța Crăciunului.

Ministerul Artelor, dorind, ca, prin aceste modificări, să dea legii, o formă definitivă, așa încât să îmbrățișeze întreaga mișcare teatrală românească și să o poată urmări în toate fazele dezvoltării ei, va mai consulta, după directorii Teatrelor Naționale și pe directorii teatrelor particulare din țară.

Anteproiectul va fi apoi, din nou supus, criticilor bucureșteni.

Legea va fi depusă în Parlament în cursul lunii Februarie.

Hristos se naște...

Implinisem abea șapte ani. Aveam vârsta când mă lățelegeam cu păpușile iar ele mă aveau drag.

Pe atunci veneau colindătorii, ducând din casă în casă minunata veste dela Vitleem. Aveau glasul dulce, moale când vesteau: Cristos se născu.

Colindătorii și ei erau de vârsta mea.

— Mamă dragă, de unde știi ei că acum se naște Cristos?

— Le-a spus-o Ingerul, copilule drag.

— Mie de ce nu mi-a spus Ingerul?

— Ție și-o spune mama, — și ea e Ingerul tău.

Mama m'a strins cu putere la sinul ei. Era cald... era bine.

— Mamă dragă...

Implinisem zece ani: Am părăsit de mult păpușile fiindcă erau de porțelan și nu mai știau să povestească.

Afară era ger, zăpada mare, viscoale. Tata stetea la gura sobei, cu ochii țintă la jăratic. Avea fruntea brăzdată de dușgi. În odaie era cald și totuși, din când în când mă scutura câte un fior de frig.

Veveau colindătorii. Erau copii mici, rău îmbrăcați, urâți. Aveau glasul răgușit. Citind, țopăiau mereu din picioare.

— De ce le tremură glasul, tată?

— De frig.

— De ce umblă ei pe frig cu steaua?

— Ca să câștige câțiva gologani, sârmanii.

N'am mai întrebat nimic. Cuvintele părintelui meu luau ceva din mine lăsându-mi sufletul tot mai gol.

Pe mama am îngropat-o câteva zile mai înainte.

Implinisem douăzeci și patru de ani. Eram la căpățul ei. O umbra ce se agăța încă cu desnașdejde de viață. Fața ei o pață de ceață, în care, ochii verzi, păreau o oază în mijlocul deșertului mort.

La geam colindătorii povesteau de cei „Trei crai dela răsarit“.

— Li auzi, dragă? sunt colindătorii...

— Da?

Ea încearcă să se ridice, dar căzu făcându-și puteri. Buzele ei se mișcau. Mi-am aplecat urechea.

— Geamul... deschide... să-i aud...

Am plecat spre geam, făcându-și deschiid. La picioarele patului, părinții ei stăteau lacrimile în gene, ca să nu-i vadă plângând.

M'am apropiat din nou:

— I...

Pe fața ei se desenă lumina unui zîmbet vag. Era, poate, mulțumirea sufletului pe care pata de ceață a feței n'o mai putea reda. Apoi pleoapele ei s'au închis încet-încet, făcându-și să se împreune, lăsând o dungă verde spălăcită și fără viață între ele. Plânsul care mai înainte îmi ciocotea nebun în suflet a țâșnit deodată într'un țipăt:

— Getol

Afară era ger și cerul plin de stele. Una dintre ele era nouă, s'a aprins

abia atunci: era sufletul logodnicului mele.

Astăzi, am trecut de douăzeci și opt de ani. E ajunul de Crăciun. Singur, cu trupul fără suflet, în odaia mea plină de fum, având pe masă drept pom de Crăciun, scrumiera plină de capete de țigări.

Afară, dela pământ la cer e numai ceață, iar drumurile pline de noroi.

Vin colindătorii...

— Primiți steaua, boierule?

— Hm!... Da, primesc! Aștept, înșel, înșel, peți minciuna. Sufletul din nou dornic să se lase îngelat, — ca să mă înșel. E hrana noastră cea de toate zilele. Vestiți deci în gura mare: — e bucurie mare pe pământ!...

„Hristos se naște...“

Ion Todericiu.

Apelul Fundației Principei Carol

Fundația Culturală Principei Carol a lansat acum în preajma sărbătorilor Crăciunului un apel cu scopul de a aduna materialul folkloristic necesar înzestrării muzeului etnografic din Cluj.

Este un apel, în chestionar odată, privitor la obiceiurile de Crăciun ale poporului: Steaua, Colindul, Inșelul, Vicleemul cu păpuși, Cerbul, etc. Intelectualii, în țelul larg al științei, în special proții și savanții vor completa chestionarul înaintea Fundației pentru muzeu etnografic din Cluj.

Invățământul artistic.

Am anunțat că ministerul artelor hotărât reorganizarea învățământului artistic.

D. Nistor Crainic, secretarul general al ministerului artelor, se va ocupa personal de această chestiune. De Crăciun d sa va începe să studieze proiectele existente privitoare la reorganizarea Conservatoarelor și școlilor de belle-arte.

Dăpă câte se afirmă, dl. G. P. vici va continua să fie directorul de belle-arte din Iași.

Spectacolele de binefacere

Ministrul sănătății a pus în vedere tuturor prefecturilor din țară, că se vor mai acorda autorizațiuni pentru spectacolele de binefacere, de cu condițiunea ca cheltuielile să treacă de 23 la sută după venit.

Isus*)

O stea a răsărit, când din Fecioară
Născut ai Fost, să mântui omenirea.
Ce drept răspiată-Ți dote restignirea,
— Un chin, sortit tâlharilor să moară —;

O stea a îndrumat pe magi în rătăcirea
Noianului de beznă ce'nfiară,
Și dându-Ți mirt și aur Ți cântară
La leagănul din iesle »nemurirea«.

Aceiași stea, Isuse, azi ne poartă
Spre ziua când — născut asemenea nouă,
Împărțind cu noi aceeași soartă —
Ne-ai îndrumat pe calea Ța cea nouă...

Revino, blând Isus, și iar ne-arată
Cărearea, azi de patimi, frântă'n două.

Al. Negură

*. Din volumul „Sârmanul pescar“

Insemnări

Rafael s'a născut în orașul Urbino la Vinerea Patimilor, anul 1483. Tatăl său Giovanni Santi, care atunci era considerat între pictorii buni, l-a introdus în arta picturii. La etatea de 17 ani, Rafael părăsind atelierul tatălui său, intră ca ucenic în atelierul pictorului Perugino, care a avut mare influență asupra tânărului Rafael. Mai târziu pleacă la Florența, apoi la Roma, unde vestitul architect Bramante îl recomandă papei Iuliu II și prin aceea începe glorioasa carieră a lui Rafael. Papa îl încarcă cu comenzi, Rafael concepe celebrele sanze din Vatican, Disputa, Școala Atheniană, Madona di San Sisto...

Se zice că Rafael a fost cel mai fericit îndrăgostit și că tot ce a visat, și cu tot ce și-a îndopodbit iubirea este immortalizat pe înfățișarea Madonnelor sale. Și privindu-le trebuie să crezi că sufletul lui Rafael are legătură cu cerul, atâta sfântă, sinceră și caldă atmosferă au pânzele sale.

Unii zic că Rafael simțind decăderea morală a Renașterii, a căutat ca prin înălțarea femeii să ridice societatea și că d'aceia portretele sale au în totdeauna ceva spiritual, de'aceia în portretele sale au circula sânge, sunt palide și prea puțin pământești. Câtă deosebire între femeile lui Rafael pline de o gingăsie sufletească și fermece toare prin înfățișarea lor feciorenică — și femeile voluptuoase și pline de o sănătate rob-să, veșnic cu un zîmbet lumesc pe buze — ale lui Coreggio sau Rubens.

Ca toți pictorii Renașterii și Rafael se inspiră din arta greacă, sunt multe trăsături comune între Madonele lui Rafael și tipul grec Venus, dar numai în ce privește linia, forma, compoziția; Rafael completând forma artistică cu un puternic fond de o sublimă și fericită liniște sufletească cu nota fundamentală a creștinismului.

Dar să luăm ca ilustrație »Madona di San Sisto« desigur cea mai cunos-

cută — care a fost pictată cam 1518 pe la sfârșitul vieții lui Rafael pentru biserica sf. Sixtus și care găsește azi în »Kgl. Gemäldegalerie« din Drezda. Madona plutește pe privirea-i este fixată spre înălțimi reși, în brațe ține pe pruncul un prunc precoce, cu ochii larg chiși, suferinzi.

Simțim că grupul ăsta nu este lumea noastră. Și probabil spre farea acestui lucru a compus la sf. tabloului figura Ingenunchiată a sf. Sf. Sixtus, iar la dreapta pe sf. vara cu un surâs ușor pe buze, ochii plecați, ca parcă prin pleoștate să o lege de pământ. Pe lasta se zice că ar fi pictată pe un prapor de procesiuni. Mai susțin că nici nu este de Rafael și ar fi pictată mai târziu, găsindu-se partea din jos a îmbrăcăminteii Madonei are caracterul stilului baroc. Zănică presupunere! Cine se poate trece cu genul lui Rafael? Genul principal — Madona cu pruncul — este atât de sublim, că involuntar Ingenunchiezi în fața lui.

MISCAREA CULTURALA

Despre cetitul cărților

— Cuvintele oamenilor mari —

Cinstite și iubite cititorule... să aibi vreme și cu cetitul cărților a face isusită zăbavă; că nu este alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă, decât cetitul cărților.

Miron Costin

Nu dascălul care în toate zilele în școală luată, ci acela ce împodobește viața ucenicilor cu vrednicii și învățători, fericit și la nume vestit este, și a se cade.

Dumitru Cantemir

Îmbunătățirea morală a unei nații se cuvine să se facă dinăuntru prin ea însăși.

Gheorghe Asachi

O carte bună înlocuiește o prietenie — o prietenie nu poate înlocui o carte bună.

Vasile Conta

Vreți să cunoașteți progresul unei țări? Numărați câte biblioteci are.

Carmen Sylva

Cultura poporului fără cărți pentru dănsul, nu se poate. Și fără cultura poporului, orice alcătuire economică, orice formă politică, n'au nici o valoare. O clădire frumoasă trebuie să aibă în ea cărămizi bune și nu se poate mulțumi numai cu podoabe de marmură sau de bronz, care vor cădea jos, în praf dacă nu se vor sprijini pe un schelet tare de material obișnuit.

N. Iorga

Omul învățat o palmă de loc n'are, dar lumea toată-i țara lui.

Nu-i omul niciodată bătrân, când e vorba de învățatură.

Banii nu aduc învățatură, dar învățătura aduce banii; căci mulțumirea minții întrece pe a trupului.

Zicători populare

O casă fără cărți îmi pare un corp din care a plecat sufletul. Nu-i nevoie să fi învățat mare ca să iubești cărțile.

Cicerone

Nimic nu e mai minunat ca o carte. Tot ce omenirea a făcut, gândit sau dobândit, tot ce are și tot ce a fost, se păstrează minunat de bine în foile unei cărți. Ele alcătuiesc comorile cele mai ascunse și frumusețile cele mai ascunse și frumusețile cele mai încăntătoare ale naturii.

Carlyle

Cartea este mica mobilă a minții noastre, motorul spiritului, unealta care vine în ajutorul lenei de a gândi, insuficienței noastre, cum și bucuriilor sufletului.

Emil Faguet

(Se zice că pictorul Francesco Francia când a văzut tabloul „Sf. Cecilia” a lui Rafael — de năcaz, că nu se poate întrece cu geniul maestrului — a murit). Sau „Madona della Sedia”, sau să luăm „Sf. Familie” care se găsește azi la Luvru, făcută cadou de Rafael regelui Francisc I. al Franței, sau la „Belle Jardiniere” tot o minunată Madonă afătoare la Luvru, — toate culmile spiritului omenesc atât ca formă, cât și ca fond, purând cea mai profundă filozofie, — creștinismul. Rafael moare tânăr abia de 37 ani la 1520, tot la Vinerea Patimilor, îmbolnăvit în urma unor săpături arheologice, cu a căror conducere a fost încredințat de papa.

R. Ladea.

Însuflețirea și înfrumusețarea fericii neamului, vine din îndemnul cel fierbinte către sporirea luminării, răurile curate care adapă sufletul.

Gheorghe Lazăr

Am ajuns aproape de 80 ani, cetesc mereu, dar tot nu pot spune că știu multe și nici că știu să cetesc.

Goete

Soarta multor oameni a atârnat de faptul dacă în casa părinților lor era sau nu o bibliotecă.

Edmondo de Amicis

Cineva spune că mai bine te-ai închina înainte de a deschide o carte bună, decât înainte de a te așeza la masă.

John Lubbock

Înmormântarea lui Jean Richepin

a avut loc în ziua de 16 Decembrie la Paris. J s'a făcut marelui poet funeralsii demne de talentul său.

Panglicile carului mortuar au fost ținute de dl Edouard Herriot, ministrul instrucției publice. René Doumic, secretar perpetuu al Acadmiei franceze, Charles Henry Hirsch, președintele Societății scriitorilor francezi și André Rivoire președintele Societății autorilor dramatici francezi.

În numele guvernului, a vorbit dl Herriot.

Tot Parisul a asistat la înmormântarea marelui scriitor.

O campanie de conferințe

va începe după Anul Nou în Basarabia.

Guvernul în dorința de a intensifica propaganda culturală în Basarabia, s'a gândit la o serie de conferințe, ce vor fi ținute de personalitățile reprezentative ale culturii românești.

Dela Administrația ziarului.

Administrația ziarului roagă Onor. Public să nu achite sume pentru ziar sau publicațiuni, decât persoanelor, cari prezintă legitimația cu fotografie provăzută cu semnătura Administratorului I. Ianota.

La fel nici cumpărăturile în contul ziarului nu vor fi lichidate dacă nu se va prezenta comanda semnată de Administratorul ziarului.

Administrația ziarului.

Către onor. abonați ai ziarului nostru

Binevoii a cunoaște că, abonamentele solvite anticipativ, la mâna delegaților noștri, pentru ziarul zilnic, se consideră ca solvite, dela data apariției ziarului (15 Decembrie a. c.) și pentru numărul lunilor prevăzute în chitanța dată dela cotor.

Administrația ziarului.

Costume pt. bărbați
in cea mai frumoasă execuție la
GROSS și RENDY,
Arad, noul palat Neuman. 381

x Cel mai leftin cadou: bijuterii, clasornice, obiecte de podoabă în asortiment bogat la Farkas, str. Eminescu Nr. 2. Atelier propriu pentru reparațiuni. (431)

x Cadourile de Crăciun fotografice pentru copii originale și naturale, precum și pentru adulți, portreturi executate cu gust artistic salonul Géza Nagy, Arad, Bul. Reg. Maria 8 (vis-a-vis cu prefectura județului) parter. (352)

Pentru sezonul de baluri
cele mai elegante frakuri și smokinguri se execută la
GROSS și RENDY, Arad,
noul palat Neuman. 381

Noul tarif poștal, telegrafic și telefonic intern

— In vigoare dela 1 Ianuarie 1927 —

Serviciul corespondențelor simple

Pentru o scrisoare adresată loco până la 20 grame 4 lei.

Idem pentru o scrisoare adresată în orice altă localitate din țară 5 lei.

Pentru o carte poștală simplă 3 lei.

Pentru o carte poștală ilustrată 3 lei.

Pentru o carte poștală specială pentru militari grade inferioare încarmate care vor fi vândute numai prin corpurile de trupă 1 leu.

Pentru o carte poștală cu răspuns plătit 4 lei.

Pentru imprimate inclusiv cărțile de vizită expediate deschis de fiecare 50 gr. sau fracțiune de 60 grame câte 1 leu.

Pentru ziare și reviste periodice, de fiecare 50 gr. sau fracțiune de 50 gr. câte 25 bani.

Pentru hârtii de afaceri, expediate deschis, până la 1250 gr. inclusiv 5 lei.

Pentru probe de mărfuri, până la o sută grame inclusiv, 3 lei.

Art. 7. — Toate trimiterile prevăzute la articolele de mai sus trebuie francate, în mod obligatoriu și complet, la prezentare, prin aplicare de timbre poștale franco.

Cele necomplet francate vor fi încărcate la destinație, prin aplicare de timbre poștale porto, cu dublul insuficienței de taxă, cu un minimum însă de 2 lei.

Obiecte recomandate, Adevărire de primire, Ramburs Foaiete de Reclamație

Taxa fixă de recomandare pentru fiecare obiect 10 lei.

Pentru adevărire de primire poștală 10 lei.

Pentru o foaie de reclamație 10 lei

Orice obiect recomandat, afară de probele de mărfuri, poate fi încărcat cu ramburs, percepându-se pe lângă taxele de francare și recomandare următoarele taxe:

a) Pentru un ramburs până la 100 lei inclusiv 1 leu.

b) Pentru un ramburs până la 150 lei inclusiv 2 lei.

c) Pentru un ramburs până la 1000 lei inclusiv, în total 4 lei.

d) Pentru un ramburs dela 1000 lei până la maximum 10.000 lei, în total 10 lei.

Din suma rambursului, incasată dela destinatar, se percep taxele prevăzute pentru mandatele poștale, dela art. 17 și 18 ce urmează:

Pentru un abonament la o casușă poștală, 200 lei.

Orice corespondență poștală simplă sau recomandată, mandat poștal sau telegrafic, obiect de mesagerii și orice corespondență telegrafică, adresată poste-restante se supune la prezentare, la o taxă fixă pentru fiecare obiect sau telegramă 10 lei.

Prețul unui livret de 500 recipise cu care publicul poate să depună la poștă obiecte înregistrate 50 lei.

Mandate poștale și telegrafice

Taxa cartonului 3 lei.

Pentru mandatele până la cinci mii lei de fiecare sută sau fracțiune de sută de lei câte 1 leu.

Pentru mandatele mai mari de cinci mii lei până la 10.000 lei inclusiv, în afară de 59 lei pentru cele cinci mii de lei, de fiecare mie sau fracțiune de mie de lei în plus, câte 5 lei.

Art. 19. — La mandatele expediate prin telegraf, pe lângă taxa telegrafică fixă de 40 lei, care pentru mandatele telegrafice urgente este de 120 lei.

Pentru un aviz de plată a unui mandat poștal 10 lei.

Pentru un aviz de plată telegrafic 20 lei.

Pentru o foaie de reclamație 10 l.

Pentru plata mandatelor la domiciliu

Până la 200 lei, 1 leu.

Până la 1000 lei, 3 lei.

Până la 5000 lei, 5 lei.

Până la 10.000 lei, 10 lei.

Obiecte de mesagerii

Taxele pentru mesagerii:

a) Pentru greutate la pachete, gropuri și casețe, de fiecare kg. sau fracțiune de kg, 8 lei.

Pentru pachețele conținând cărți didactice, literare și științifice de fiecare kg. sau fracțiune de kg. 4 lei.

Greutatea maximă admisă este de 10 kg, în serviciul intern și 20 kg. în cel extern.

b) pentru valoarea declarată la pachete, gropuri, casețe și scrisori până la 10.000 lei valoare declarată, de fiecare mie de lei, sau fracțiune de mie de lei, câte 3 lei;

iar pentru excedent de fiecare mie de lei, sau fracțiune de mie de lei, încă câte 1 leu.

Valoarea declarată poate fi oricât de mare.

Pentru trimiterile voluminoase sau fragile, taxele pe greutate se sporesc cu 50 %.

Serviciul telegrafic cu fir

Pentru telegramele ordinare, ori care ar fi modul de transmitere, de fiecare cuvânt 2 lei.

Pentru telegramele cu adevărire de primire telegrafică (P. C.) deosebit de taxa ordinară pe cuvânt un drept fix de 20 lei.

Art. 49. — Pentru telegramele cu adevărire de primire poștală (P. C. P.), deosebit de taxa ordinară pe cuvânt, un drept fix de 10 lei.

Art. 50. — Pentru telegramele multiple (T. M.) deosebit de taxa ordinară pe cuvânt, de fiecare copie ce nu trece de o sută cuvinte, un drept fix de 20 lei.

Art. 54. — Pentru telegramele particulare prezentate între orele 21—8, deosebit de taxele ordinare și eventual cele accesorii, o suprataxă de 5 lei.

Această suprataxă nu se aplică telegramelor de presă.

Art. 55. — La telegramele particulare prezentate Duminicile și sărbătorile legale, oricare ar fi caracterul lor, pe lângă taxele ordinare și eventual accesorii, rezultând din indicațiunile eventuale, se va percepe în plus un drept fix de 5 lei.

Conflictul Italiano-francez

PARIS. — Ziarul Liberti, publică un articol alui Beuville, în care expune că, numai se pretinde știrea aplanării definitive a conflictului italiano-francez, știre născocită în legătură cu vizita dlui Briand, ministru de externe francez

Contrariul, se afirmă că, guvernul francez a luat toate măsurile necesare ca Alpii să fie apărați militarmente indeajuns

„Este greu a crede — zice Beuville — că ar bate vânturi de pace, atunci când între Nizza și Grenoble stau în permanență, echipați de războiu cca, 200 000 soldați francezi. Toate acestea nu se întâmplă fără motive imperioase. Acestea măsuri, luate la inițiativa politicianilor din stânga, ne va costa pe noi!”

Noi adaugăm: Se vorbește de consolidare generală în Europa, avem Liga Națiunilor etc ect.

Se fac tratate, consilii pentru dezarmarea generală și în acelaș timp se înmulțesc crucișătoarele, se aud lucruri fantastice despre pregătirile pe ascuns a statelor, cari toate sunt reprezentate în acele Ligi, cari sunt create în numele umanității și contra războaielor între popoarele mult frământate de războiu.

Populația Ardealului

— După o statistică românească —

Serviciul de statistică al României, a publicat datele oficiale privitoare la populația Ardealului în 1922.

După aceste date, populația Ardealului (teritoriile fostei Ungarii), la sfârșitul anului 1920 a fost de 5.114.124 locuitori pe o suprafață de 102.000 klm. pătrați. În aceleași teritorii în 1910 (datele statistice ungare) au locuit 5.248.522 locuitori.

Populația din 1920 se împarte după naționalități.

2.930.120 români;
1.305.753 maghiari;
539.487 germani;
131.340 evrei;

157.434 de alte naționalități.

Din populația aceasta 4.392.578 era populație rurală iar 721.546 populație urbană. Dintre cele 293012) români 2.748.442 trăiesc la țară și numai 181.678 trăiesc la orașe.

Populația maghiară de 1.305.753 locuitori se împarte în 975.356 locuitori populație urbană și 330.397 populație rurală.

Populația germană de 539.487 era 433.763 populație rurală și 105.664 populație urbană.

Populația evrească de 131.340 era populație urbană 91.113 și populație rurală 40.227.

Elementul românesc a fost covârșitor ca populație rurală aproape în toate județele, afară de județele săcuiești: Cioc, Odorhei, Trei-Scaune și Mureș-Turda.

Orașele în care elementul românesc a fost în majoritate în anul 1920 au fost: Abrudul, Alba-Iulia, Baia-Mare, Caransebeșul, Deva, Făgărașul, Gherla, Hațegul, Ocna-Sibiului, Orăștia, Sebeșul-Săseșc.

Ungurii au avut majoritate în următoarele orașe: Ajud, Baia-Spric, Arad,

Brașov, Cluj, Dej, Dicio-Sân-Martin, Gheorgheni, Hunedoara, Ibașfa'au, Mercurea, Ciuc, Odorhei, Oradea-Mare, Reghinul-Săseșc, Sătmăr, Sf. Gheorghe, Șmeul-Silvaniei, Tg. Mureș, Tg.-Săuceș, Turda și Za'au. Germanii (sașii și șvabii) au fost în majoritate la Bistrița, Careii-Mari, Mediaș, Sibiu, Sighișoara și Timișoara, iar evreii au avut majoritate la Sighet.

Statistica aceasta ne dă o incontestabilă dovadă a caracterului românesc al Ardealului, pentru că nu populația urbană, mai mult sau mai puțin cosmopolită, poate să reprezinte caracterul unei țări, ci populația rurală.

Că a vreme dintre 2.930.120 români 2.748.442 adică 94 la sută trăiau la țară, în sate, numai 181.678 adică 6 la sută trăiau la orașe, dintre 1.305.753 maghiari 975.356 adică 65 la sută trăiau la orașe și numai 330.397 sau 35 la sută, la țară. În orașe, iar dacă facem abstracție de cele 4 județe săcuiești cu aproape jumătate milion locuitori maghiari, populația este și mai isbitoare și ne vedește că numărul mare de maghiari la orașe — aproape toate situate în județe cu mari majorități românești, au fost și sunt insule artificiale, create de interese politice și protejate de tendințele guvernelor ungurești, de-a dat-o această statistică invaziuni și colonizări venite din afară de granițele etnice ale Ardealului, caracterul românesc al acestui ținut.

Dacă a mai fost nevoie de o dovadă în favorul caracterului românesc al Ardealului, ne-a dat-o această statistică, care ne pune, înă, și o altă problemă ce trebuie să ne preocupe: „problema orașelor din Ardeal”.

Descoperirea unei vaste acțiuni

comuniste în țară

— Arestările făcute de Siguranță —

Autoritățile noastre au fost de mai mult timp informate că acțiunea comunistă clandestină, s'a intensificat în toată țara. După ce au fost desființate toate organizațiile comuniste în anul 1924, cei cari aveau legături cu Moscova au avut o consfătuire la Viena, unde s'au hotărât nouile metode de propagandă.

Rostul blocului muncitorilor și țăranilor

Pentru a se masca aceste organizații s'a înființat blocul muncitorilor și țăranilor, care nu era altceva decât un paravan al comunistilor cari conduceau din umbră.

Manifeste atâtațoare

Prima acțiune a fost de a răspândi manifeste atâtațoare în toată țara și în special în Basarabia, unde populația era îndemnată la revoltă.

Se propăvăduia că în cazul unui războiu cu Sovietele, țăranimea basarabeană să treacă de partea acestora sau să provoace dezordini interne.

Toate manifestele, broșurile și ziarele erau tipărite în streinătate și erau trimise în țară în mod clandestin prin curieri speciali, în solda sovietelor. Aduse în țară în mod destul de dibaci, erau deasemeni răspândite cu o deosebită grijă și discreție încât a trebuit multă vreme autorităților noastre de siguranță să le descopere.

După cercetări destul de anevoiase direcțiunea generală a siguranței a prins întreg firul acestei acțiuni reușind să descopere toate nuclelele comuniste și pe cei cari le conduceau.

Asfel s'a constatat că după sosirea în țară a lui Boris Stefanov și Tkatenko s'a organizat toată această mișcare subversivă cu noui elemente necunoscute cari grație modului de a lucra au fost cu greu descoperiți.

Arestările

Siguranța generală a arestat pe trei periculoși curieri și anume Moise Sabetay, Iulius Mico, și Iosif Baltuc, cari lucrau separat și la cari după minuțioase cercetări, căci aceștia aveau mai multe domiciliu, s'au găsit numeroase broșuri, manifeste, ziare și instrucțiuni asupra modului cum să intensifice activitatea comunistă clandestină.

Arestații fac mărturisiri

Cei trei arestați au fost anchetați la Siguranța generală, unde în timpul cercetărilor cari s'au făcut, au dat declarațiuni foarte importante în cari au arătat întreaga lesătură a acestei mișcări, dând relațiuni și asupra provenienței fondurilor de propagandă.

Cu actele dresate cei trei arestați vor fi înaintați astăzi, consiliului de războiu Corpului II de Armată care îi va judeca.

Polonezii vreau să-și aleagă Rege

VARȘOVIA. — În casa prințului Radziwil, monarhiștii polonezi au ținut o importantă consfătuire, în care au hotărât luptă fără resemnare, pentru restaurarea Regatului Poloniei.

Concentrarea trupelor litvane la frontiera Poloniei.

VARȘOVIA. — Litvania concentrează trupe militare la frontiera Poloniei. Ziarele din Polonia constată — după declarația dlui Pilszudzky președintele republicii, — că Polonia „stă gata pentru orice eventualitate”.

INFORMAȚIUNI

Urâm cititorilor ziarului nostru, din toată inima, să petreacă sf. Sărbători ale Crăciunului în fericire.

Redacția, Administrația și Tipografia „Cuvântul Ardealului”

Fiind sărbătorile Crăciunului, ziarul nostru va apare Miercuri la orele obișnuite.

Personale

Dl V. Goldiș, ministrul artelor și cultelor, sosește azi la 24 Decembrie în orașul nostru, și va petrece aici sărbătorile Crăciunului

Daruri de Crăciun din America pentru orfanii români

Cu vaporul american „Blayr” au fost aduse din America 20 lăzi de cărți și jucării, spre a fi împărțite orfanilor de războiu români, de sărbătorile Crăciunului.

Vacanța de sărbătorile Crăciunului la Prefectura județului Arad

Toate serviciile dela Prefectura județului Arad, iau vacanța de Crăciun, cu începere dela data de 24 cor., până la 28 l. c.

Cadouri împărțite copiilor de trupă

Societatea „Crucea Roșie” filiala Arad prezintă de dna dr. Botiș și dna baron Pop are un scop caritabil, pe care îl îndeplinește cu o activitate neobosită, demnă de orice laudă. Această societate din banii colectați se îngrijeste a ușura — în preajma sărbătorilor — soarta micilor ei orfani. În ajunul Crăciunului în sala festivă a garnizoanei din Arad, aceasta Soc. a făcut un frumos pom de Crăciun pentru bății de trupă, împărțindu-le cozonaci, bomboane, batiste, căneși și ghete. Spune o frumoasă vorbire dl Locot. Colonel Mardan, apoi ia cuvântul dna dr. Botiș îndemnând copiii la muncă, cinste, amintind de vitejia părinților cari au știut să moară pentru visul nostru acum împlinit. Muzica militară, sub conducerea dlui locot. Mazilu, cântă diferite arii naționale.

Răscumpărarea C. F. Arad-Cenad

„Monitorul Oficial” de ieri publică jurnalul consiliului de miniștri prin care se aprobă convențiunea încheiată între delegații guvernului român și reprezentanții „Compagnie belge de chimies de fer et d'entreprises” din Bruxelles, privitoare la cumpărarea de către stat a acțiunilor ce numita Compagnie posedă în liniile ferate particulare din Ardeal aparținând societăților Arad-Cenad, Matra-Crișana și Bihorene, în vederea trecerii acestor linii în proprietatea Statului.

Suspendarea unui inspector de vamă

BUCUREȘTI. Ministerul de Finanțe a suspendat pe timp de una lună pe inspectorul de finanțe Lupăș din Timișoara, în baza hotărârii comisiei de disciplină.

Muncitor omorât de vagonetă

PETRIȘ. Muncitorul Eier Teodor, din comuna Roșia, care era angajat la firma „Grünstein” a fost călcat de vagonetele dela întreprindere, și omorât pe loc.

Nefericitul a fost surd și aceasta a fost viza mortului, — nu a auzit semnalele date.

Cazul se cercetează de către șeful de jandarmi din localitate.

Ziarele minoritare din loc, date în judecată pentru calomniere.

Primim știrea că dl major Florescu, com. Batalionului de grăniceri Arad, a dat în judecată ziarele minoritare din loc, cari, l-ar fi calomniat și l-au dat drept complice cu cei implicați în recenta contrabandă de mătasă.

Concesionarea bunurilor statului, camerelor de agricultură

La ministerul de agricultură, se întocmește un proiect de reglementarea condițiilor de concesionarea bunurilor Statului, spre o mai bună exploatare, Camerelor agricole.

Ni se spune, că ideea călăuzitoare este folosirea acestor bunuri, organizarea și selecționarea producției spre a pune la îndemână agricultorilor și viticultorilor posibilitatea valorificării producției lor.

Un prim început în această direcție s'a făcut prin concesionarea mării pi niși de vinuri din Cluj, înființată în anul 1898, de statul maghiar. Camere agricole din Cluj spre exploatare.

Se pare că, proiectul va prevedea și concesionarea unor ferme precum și posibilitatea de a concesiona Camerelor de agricultură terenurile necesare înființării unor ferme model, conduse de aceste Camere.

Oraș distrus de cutremur

LONDRA. 21 (Rador). Din Guayakuil (Ecuador), se anunță că din veștile primite dela frontiera Columbiei ar rezulta că orașul Carlosama ar fi fost distrus de un cutremur și că muntele Cumbal ar fi în erupție. S'au simțit mai multe cutremure la o distanță de 95 mile la nord est de Quito. Președintele a plecat la fața locului, unde au fost trimise ajutoare medicale și corturi

Altă telegramă, trimisă seara din Columbia, spune că n'a fost nici o victimă omenească în regiunea Cumbal

Pentru că a fost destituit un funcționar ucide pe șeful său și încă doi servitori de birou

Din Milano se anunță că, primarul orașului Carmona, care este situat în Italia de nord, probabil pentru motive grave, a destituit din serviciu pe un funcționar al său cu numele Librino, fără să-i fi abzis, sau să-i fi dat vre-o retribuție pentru timpul servit.

Librino, seara s'a prezentat la primarul orașului, cerându-i să și retragă deciziunea de destituire, s'au să-i dea vre-o remunerație, pentru serviciile de până acum.

Primarul la refuzat, la ce Librino scoase revolverul și l'a împușcat pe primarul sever. La auzul detunăturii a intrat subprimarul, spre a-i da ajutor șefului său.

Voind să l'impiedece pe Librino de a fugii, acesta îl împușcă și pe subprimar, luând-o la fugă spre stradă.

În drum doi servitori ai primăriei i-au stat în cale, pe cari la fel i-a împușcat, funcționarul disperat, care vedea în toți pe inamicii lui. După feroasa faptă, Librino a dispărut fără urme.

Polițist atăcat

Curtici. Un individ cu numele Chirilaș Ion, a sosit la Curtici, în ziua de 6 cor., împreună cu concubina sa, fata lui Ioan Copil, din comuna Bocșag.

Incepând ceartă cu tatăl fetei, acesta a trimis la primăria comunală spre a preveni eventuale nenorociri.

A și sosit un polițist, pe care însă Chirilaș l-a tăiat cu un cuțit la mâna stângă, cauzându-i o răană, vindecabilă în vreo 14—15 zile, și după fapta săvârșită a dispărut în comună.

Șeful de jandarmi anchetează cauza și a pus în urmărire pe Chirilaș.

Alt complot contra lui Primo de Rivera

PARIS, 22 (Rador). „Chicago Tribune“ anunță că la Santanber s'a descoperit un complot anarhist împotriva lui Primo de Rivera. Ziarul afirmă că conducătorul conspiratorilor ar fi chiar șeful poliției locale de siguranță.

Contele falsificator e bolnav

PARIS, 24 (Rador) Din Budapesta se anunță că Windischgretz, eroul falsificatorilor de bancnote franceze, a fost transportat la spital, spre a fi supus unei operațiuni.

O anchetă socială într-o provincie unde beaurile alcoolice sunt oprite prin legi severe

Ancheta s'a făcut în provincia Ontario din Canada unde domnește un regim de prohibițiune a băuturilor alcoolice de aproape 4 ani.

Rezultatele sunt aceste: 72% din fabricanți au remarcat sporirea producției; 76% din fabricanți au constatat că lucrătorii vin la lucru cu regularitate crescândă și după zilele de plată; 74% din patroni recunosc că lucrătorii au devenit mai îndemânateci și mai harnici; 82% din conducătorii întreprinderilor declară că familiile lucrătorilor locuiesc și se hrănesc în condițiuni mai bune; 85% declară că alcoolismul și mizeria e în descreștere.

La școală: 76% din revizorii școlari constată că frecvența școlară a copiilor a crescut; 94% afirmă că mediul familiar educativ al copiilor s'a ameliorat; 94 procente declară că elevii cari pot să și continue studiile, au sporit la un număr neașteptat de mare.

Delictele au scăzut cu 35 la sută.

Exportul trifoliului și lucernei

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale prin care le face cunoscut că la exportul trifoliului și lucernei, pe viitor nu se va mai cere exportatorilor plombe la saci și nici certificate dela stațiunile agronomice ci se vor percepe numai taxele legale de export.

Ofițerii greci nu mai fac politică

Svonurile se amănând tendințele unor ofițeri de a se amesteca în politică, mai ales în legătură cu aplicarea legii pentru reintegrarea ofițerilor reformați, sunt inexacte. Toți factorii militari constată, că ofițerii nu se gândesc să se amestece în politică. Guvernul de Uniune Națională conține fără pege aplicarea programului său.

Cercetările cu privire la dispariția „Grigoreștilor“

Di judecător de instrucție Ion Sănescu, dela cab. 7, a făcut ieri noi descinderi la alte adrese indicate, descinderi ale căror rezultate se țin în taină.

D-sa a cerut dela Siguranța generală rezultatul primelor investigațiuni ce s'au făcut în această afacere.

Au fost ascultate câteva persoane cari și-au dat declarații scrise.

Mari turburări în China

HANKAU. — Se confirmă știrea că, în China, aproape în toată țara s'au reinceput stările anarhice abia potolite.

Armata engleză au intervenit pentru apărarea coloniștilor englezi.

x Schimbare de local Biroul inginerului Blaschka din str. Consistorului și str. Mărășești colț s'a mutat în str. Consistorului — unde în chestiuni de mașinărie se primesc deslășiri tehnice. Secție Radio. Amatorii de Rad o primesc deslășiri tehnice gratis și planuri. (Nr. 416)

Senatul

La senat azi a continuat discuția la proiectul legii impozitelor asupra consumației.

D. Tancred Constantinescu, atacă vehement proiectul, declarându-l de antisocial, care îngreunează și împovărează mult clasa de jos.

D. Pop național-țărănist, anunță că, la ministerul de comunicații, sunt peste 2000 funcționari, fără nici un rost. Iar la ministerul agriculturii lucrează 200 avocați (?).

D. ministru Lapedatu, susține, că Statul are nevoie de a mări impozitele. Promite că va lua măsuri pentru micșorarea numărului funcționarilor. Cere să se voteze favorabil proiectul, ceace Senatul își însușește.

După volarea a mai multor proiecte de mică importanță, Senatul își amână continuarea lucrărilor până la data de 20 Ianuarie anul viitor.

Cețiți și răspânziți Cuvântul Ardealului**ULTIMA ORĂ****Protestarea Germaniei contra achitării din Landau**

BERLIN. — Eri înainte de amiază s'a prezentat la ministerul de externe Hosch ministrul Germaniei la Paris, prezentând o notă prin care protestează contra achitării din Landau a unui ofițer francez. Nu este eschis un conflict diplomatic deoarece Germania nu poate admite ca un ofițer francez se fie achitat de crima sa, și numai pentru faptul că a omorât supuși germani.

Disolvarea Scupștinei jugoslave

BELGRAD. — Cercurile politice confirmă știrea că regele Alexandru, intenționează a disolva Scupștina și a convoca corpul electoral. Se crede că guvernul Uzunovici nu este de o lungă durată și că va urma un guvern radical.

Excluderea muncitorilor streini din Franța

PARIS. — Siarele franceze amintesc despre intenția guvernului de a eschide toți muncitorii streini din Franța. 150 de mii muncitori francezi sunt azi fără lucru și guvernul dorește ai angaja. La ministerele competente se studiază chestiunea, că oare echiderea muncitorilor streini nu se lovește în legile internaționale cari privesc și statul francez.

O apropiere între Franța și Rusia

LONDRA. — Ziarul „Dayly Telegraph“ anunță declarația unui eminent diplomat englez, care se pronunță contra unei apropieri între Franța și Rusia observată în ultimul timp. Din apropierea aceasta ar rezulta o alianță Italo — Germană, prin care Europa se desparte în diferite tabere, fiindu-i din nou periclitată unitatea de până acum.

Mare asortiment de bijuterii, ceasuri, obiecte de lux la firma **Feiner M.** ARAD, Str. Brătlanu 3. Pentru aur-rupturi și bucăți de aur argint, și pietre prețioase plătesc cele mai mari prețuri. Reparațiuni în atelierul propriu. 301

Nou magazin de mobile! Avizăm on. public că am deschis în Arad, Str. Bucur Nr. 10. magazin de mobile unde avem un stabil și mare asortiment de mobile fabricație proprie din cele mai moderne cu prețuri convenabile. Persoane credifabile obțin condițiuni favorabile de plată. Rugând sprijinul on. public 351

Prima Fabrică Română de Mobile

Casa de Păstrare și Secție Seliște, Succursala Arad, Str. da Bucur Nr. 10.

Revolta regimentului din Kovno

Din Riga se anunță, că un regiment de artilerie din Kovno, s'a revoltat în contra guvernului. Se așteaptă izbucnirea unei revolte interne.

Primăria Com. Zimandulnou.

No. ad 52—1926.

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 10 Ianuarie 1927 la ora 9 a. m. în cancelaria Primăriei din Zimanducuz, se va ține licitație publică pentru darea în arendă pe termen de 3 ani a edificiului comunal acomodat pentru cărciumă, prăvălie, măcelărie, sala de dans, cuartir, colnă, bucătărie, cameră pentru servitori, grădină etc. etc., situația în comuna Zimanducuz pe lângă drumul ce duce la Arad prin ce are o circulație mare.

Comuna arendează acest local la care are și brevet pentru vânzarea beaurilor spirtuoase, în mod nelimitat.

Doritorii de a participa la aceasta licitațiune au să depună un vadiu de 10% din arenda anuală care s'a fixat de Consiliului comunal în suma de 40.000 (patruzecimii) Lei ca preț de strigare.

La aceasta licitație se va ține cont de dispozițiunile art. 72—80 L. P. C.

Condițiuni mai detaliate să pot vedea în orice zi de lucru între orele oficiale, în biroul notariului cercual din Zimandulnou.

Zimandulnou, la 15 Dec. 1926. 446

Primăria comunală.

Ministerul Justiției
Comisiunea de Naturalizări.

—oo—

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelora cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiunilor art. 23 din zisa lege.

Domnule Ministru,

Subsemnatul Paul Dudaș, domiciliat în Arad, Str. Coșbuc No. 40, în conformitate cu art. 6 din legea cetățeniei, cu deosebit respect Vă rog, să binevoiți a-mi constata naturalizarea, depun:

1. Declarație pt. a fi cetățean român.

2. Certificat de naștere.

3. Certificatul Comandantului Pieței, că am făcut serviciu în anul 1914.

4. Certificat dela Tribunalul Arad.

Având în vedere, că nu am renunțat la cetățenia română și nici nu am optat vre-o altă cetățenie, având în vedere, că părinții mei sunt cetățeni români, născuți în Țară, având în vedere că și eu sunt născut în țară, cu onoare Vărog, să binevoiți a mi satisface cererea mea pentru a fi scos din lista străinilor. Înviindu-mi umilita mea cerere.

Cu deosebit respect

447

Paul Dudaș.

Gross și Rendy

croitori pentru bărbați, depozit de specialități de stofe englezești, Arad, noul palat Neuman.

381

Doamnelor!

Corseturi pentru burți și ten, șireturi de gumă, corseturi p. burți bolnave, peptare în mare asortiment și cu prețuri ieftine se pot căpăta la

IRMA PILCZ

Arad, Strada Eminescu 14.

448

FABRICA DE BERE TIMISOREANĂ S. A.

Furnizorul Curții Regale.

CASINO

à la Pilsen.

CORVIN

à la München.

Record Speciale English Porter

bere albă cu o țârie de gradul superior.

bere neagră dublă, specialitate superioară.

Cele mai bune beri ale României!

BING:

L'Amour
Pompadour
Malaga
Marsala
Vermouth
Charme
Chateau Bing

Gavril Foc

strungar circuit de articli de lux și os, instalație cu motor

Arad, Strada Greceanu (f. Perényi-ucc)

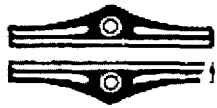
Primește spre executare o lucrări din aceasta branșă, cum: modele de pălării, stâlpi, lămp electrice, articole pentru țenea pe lângă cea mai pre executie. ooo

Fabrica de Impletituri și Tricotaje din Arad S. A.

Capital social: 15,000.000

Arad.

Capital social: 15,000.000

Fabricație: Toffelul de articole de sport, împletite și tricotate, ciorapi, șaluri, vatelină etc. :: Vopsitorie proprie.

438

20%

REDUCERE

20%

Cel mai potrivit și cel mai frumos cadou pt. dame un palton de iarnă, palton de blană, haină de stofă sau mătăasă, palton pen'ru băieți

cu gust distins și cu prețuri neîntrecut de ieftine la

„VICTORIA”

magazin de confecțiuni pt. dame ARAD,
Bul. Reg. Maria 24 (vis-a-vis de Hot. Dacia)

20%

REDUCERE

20%

Inter continentale

Societate pe acții pentru transporturi și circulație
Inainte Hoffmann S. și V.

Arad, Bulev. Reg. Ferdinand
Nr. 6. (f. József főherceg-ut).

Intreprindere de transporturi internațională. Telefon 85

Colector de mișcare: Ungaria, Austria, Cehoslovacia, cu Germania și retur. Birou propriu pt. controla foilor de trăsura Manipulație vamală de specialitate. Filiale cu toate cele mari și principale orașe din țară și străinătate, cufajutor cărora asigurăm cele mai urgente transporturi. — Cu studii referitor la transport și vămuire servim gratis. oo 4

Lucru exact! AVIZ! Serviciu rapid
Cu onoare avizez pe tovarășii de profesie că mi-am m
ATELIERUL de CONFECTIUNE a fetelor sup. pentru gi
în Piața Catedralei (casa Szántay) fostul local al lui Dimitrie Su
Rog și pe mai departe binevoitorul Dv. sprijin Stefan Nagy c
de lețe de ghetă Modele de croi după cea mai nouă modă
comenzi în masă reducere de preț.

Vizitați marele târg de Cr

unde veți obține

Căciuli la modă p. dame deia
Pălării de lins cu găteți
Pălării de catifea
Ghete p. dame în cul. la modă dela
Ghete pentru bărbați
Pălării pentru bărbați dela
Pălării p. bărbați la modă dela
Reparații și transformări de păl
fils și velour pentru dame
SIMON KLEIN, depozita
fabricațiuni de pălării A R
Piața Avram Iancu 21.

Stupari!

Agronomi

Lăptâr

Izvorul cel mai bun, cel
vechiu și cel mai ieftin
cumpărare la

Francisc Magyari :: A
Strada Românului 5.

arate pentru „**RADIO**” la Varga și Rosenfeld

Accesorii, ascultătoare, țevi, candelabre dela cele mai simple până la cele mai luxoase. Montări de pomuri de Crăciun. 421

Arad, Bulev. Regina Maria 22. Telefon 600

COLOMAN HARTMANN giuvaergeriu Arad, Bulev. Regina Maria 26. (Palatul Minoritilor).

Fondată la anul 1887.

Fondată la anul 1887.

„VICTORIA”

Institut de Credit și Economii Societate pe Acții

SEDIUL CENTRAL: Arad, Bulevardul Regele Ferdinand I. Nr. 1—3.
Telefon: 177 și 763. Adresa telegrafică: „Victoria”.

SECȚIA COMERCIALĂ și DEVIZE: Arad, Bulev. Regele Ferdinand I. Nr. 29.
Telefon: 330, 520 și 860.

SUCURSALE: Chișinău-Criș, Șiria, Ineu, Radna, Rovine (Pecica), și Buteni.
Expozituri: Săvârșin și Grâncierii (Otlaca).

Capital societar și fonduri proprii Lei 50.000.000 Resurse Lei 400.000.000

Execută totfelul de operațiuni bancare.
Primește depuneri spre fructificare în Lei, Dollari, ori alte valute străine.
pe libele și în cont-curent pe lângă cele mai favorabile condițiuni.

Are legătură de cont-curent cu toate băncile din Țară și corespondenți
în toate centrele mari ale lumii.

Bancă autorizată pentru operațiuni de devize 436

Intreprindere proprie: „NORA” fabrică de perii și mățuri în Arad.

Citiți și răspunziți „Cuvântul Ardealului”!

BERNHARD SEIDNER și FIUL

fabrică de var și exploatare de lemne.

(430)

Biroul central: Arad, Str. Mețianu Nr. 2.

Minele: Bârzava, Săvârșin, Vața-de-jos și Brad.

CAROL B. REICH FII :: ARAD

Fabrică de cânepă, otgoane și frânghii. Mare depozit de poneve impermeabile, saci, sfori și articole de tapițerie. 00000 444

Depoul și biroul: Bulevardul Regina Maria No. 1

Fabrica: Strada Vasile Pașuba No. 28—3

Ioan Deutsch magazin de aromate, pânzeturii, etc Arad, Strada
UNIREI (fost Fabian) palatul Ortutay. Se pot c
păta în orice moment, mărfuri de prima calitate, pe lângă un se
viciu foarte atent. — Tot aici se vinde un aranjament pentru o pr
vălie de aromate. 3

Cele mai precise ceasuri de perete și buzunar, giuvaergerii

în mare asortiment se pot căpăta pe
oo lângă serviciu prompt la oo

LOSONCZY, ceasornicar și giuvaergeriu Arad, Piața A. Iancu

Cea mai ieftină casă de mărfuri

Szénássy „RECLAM” Arad, Bulev. Regele Ferdinand
colț cu Str. Crișan. 43

Banca Marmorosch Blank & Co. S. A.

SUCURSALA ARAD.

Capital și rezerve: L. 359.000.000

Se ocupă cu afaceri bancare în toate ramurile.

Sediul: București. Sucursale în străinătate: Paris, Constantinopol.

Sucursale în București: Calea Victoriei, Calea Griviței, Piața Sft. Anton, Calea Moșilor.

Sucursale: Brăila, Brașov, Cluj, Cernăuți, Constanța, Galați, Galați-Port, Oradea-Mare, Radauți, Târgul-Mureșului.

Secția Devize telefon No.: 201, 241, 555.

PIANE

fabricație străină de prima calitate din timp de pace cu strune încrucișate: FORSZER, HOFFMANN, DÖRF, R. STELZHAMMER, STINGL originale, etc. pe lângă prețuri convenabile de plată dela **60.000 Lei** începând, se găsesc în mare asortiment la

salade pianee FAIX J. Arad,
Str. Consistorului Nr. 25, (fost Batthyány-u.) 418

Târgul de Crăciun!

Mihai Haubenreich fabrică specială de plapume și sal-tele Arad, atelier: (411) Str. Horia 3.

Cele mai bune oroloage, cele mai fine bijuterii și obiecte de lux la 0000 415

Grallert J. și Fiul

Arad, Bulev Regina Maria Nr. 8 (fost Andrassy-tér).

Mobile de fier și aramă pe prețuri de fabrică la **Frații Fleischer** fabrică de mobile de fier, Arad, Strada Russu Știrianu No. 15. 0000 412

CIORAPI, mănuși, veste, pull-over, svetere, șale din mătase și lână, cămăși pt. bărbați, cravate și tot felul de articole croșetate mai ieftin la 000 406

Ladislau Klein, Str. Meșianu 11. (fost Forray-u.)

Cămăși bărbătești, ciorapi, mănuși mai ieftin la 000 410

firma SZÜCS

Arad, vis-a-vis cu stațiunea Podgoriei. Șaluri din mătase, cravate, jambiere, croșetărie, veste »Pullover«, svetere.

Victor Müller

Depozit de sticle, de porțelan, de lămpi, de cadre și întreprindere de sticlării 409

Arad, Bulevardul Regele Ferdinand No. 63-65, casa Dengi. — Telefon 479.

S'a inceput deja Târgul de Crăciun la Casa de modă :: 433

STRASSER

vis-a-vis de biserica Lutherană.

Stofe, catifele, pânză, flanelă, mele, mătăsuri cu prețuri ieftine la 000 419

Ioan Eisele Arad, Strada Meșianu Nr. 2.

Cine vrea gratis

modele de stofă, pânză, damast, barchet? ::

Să comunice adresa și va primi oricine franco și gratis

casa VANDOR

din Arad, Str. Meșianu, vestită în ieftinătate!

Colosală economie de bani! :: Mărfuri de prima calitate! oo

De voiți Dvoastră să cumpărați ieftin mobile

execuție cu gust plăcut și moderne, atunci să binevoiiți a Vă os-teni până la palatul băncii Arad-Cenădana, vis-a-vis cu primăria orașului ::

in noul nostru depozit de mobile

unde veți putea obține cu cele mai ieftine prețuri fără mijlocire dela producători, mobile dela cele mai simple, până la cele mai fine, execuție artistică și modernă. Rugăud binevoitorul Dv. sprijin:

Societatea Cooperativă a Meseriașilor din Arad, producere de mobile și tâmplărie

Arad, Str. Eminescu 41. 380

Haine (blouse) croșetate, veste, Poulie-uri, ciorapi, mănuși, șaluri elegante de mătase, tricouri (indispens.) se capătă pe lângă prețuri convenabile la **SZANTÓ**, Str. Eminescu 6. Arad. 245

ATENȚIUNE!

In Str. Moise Nicoară Nr. 2 se află decurând și din nou aranjat magazinul de carne „LOCARNO”

unde în orice oră a zilei se poate căpăta cărnuri de vitel, vițel, porc, mezeluri de prima calitate — pe lângă serviciu prompt. 340

ATENȚIUNE LA FIRMĂ!

Ciorapi pentru dame și bărbați pe lângă prețuri moderate la

Weisz si Benjamin

ARAD, Bulevardul Regina Maria No. 420 00000 (fost Andrassy-tér)

Cenzurat: Prefectura Județului.

Imprimeria Județului S. A. Arad.

GHETE pentru bărbați, dame și copii „BALLY” și „POPPER” precum și renumiții șușoni și galoci Treton și Wimpasing le puteți procura dela **Lévai si Szigeti** vis-a-vis cu teatru orașenesc. 401

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale al doamnei **Cristina Săbău**

Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confecționează; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, lîngerie etc. Specialități de batiste. Bogat ȧșortiment de modele artistice pentru brodat. :: Imprimațiuni de modele pe pânză. 1

Dacă te dor picioarele sau ȧlpile nu suferi și nu amăna îngrijirea lor și cantă atelierul lui **IOAN RADA** pantofar in Arad, Str. Caragialei Nr. 20., care toarnă imediat modelul in ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferinzi picioare ghețe comode. 279

PYRAM cremă de ghețe, pastă pentru parchet, lack pentru duzumea, negreală pt. piele etc. calitate excelentă

Reprezentant exclusiv: **Friedmann** ARAD, Str. Eminescu 30. (Palatul Ortutay). 387

Vinuri excelente de Podgorie! Măncari gustouse calde și reci. :: Serviciu prompt. :: Prețuri solide la **Restaurantul MARKUS**, Bulev. Regele Ferdinand 39. Abonamente a la carte prânz și cină 1200 lei lunar. 373

Direcțiunea Uzinelor de Gaz a orașului Arad.

Se află in situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de calorie înaltă, cu a cărui ajutor putem ca in timpul de pace ieftin a lumina, încălzi, pregăti mănăcări, a călca rufe și a ne scărda. Instalațiile necesare și montările le execută n pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian: Arad, Str. Muciu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public in ce privesc comenzile etc.

GRATIS dau fiecarui cumpărător 2 m. de antredu care cumpără dela mine mărfuri in preț 100 Lei

ALEXANDRU HOFFMAN 0000 Arad, Strada Eminescu Nr. 8.

Aparate și accesorii pt. RADIO se pot căpăta cu prețuri mai ieftine ca oriunde „ELECTRON” întreprindere de electricitate și mecanică Arad, Str. Meșianu 1.

Auchete și cununi ocazionale foarte frumoase, flori in diferite variațiuni, asortiment bogat cu prețuri convenabile **florăria JANOS** ARAD, Str. Eminescu 20-22. ATENȚIE! Firma JANOSI exclusiv numai in Str. Eminescu 20-22 există. Celelalte cu numele noștri folosesc nume fals.

Szántó și Komlós

Prețcurentul de iarnă

Costum p. bărbați dela . . . 1750 L in sus
Costum p. băieți dela . . . 1250 L in sus
Costum p. băieți cu pant, scurți dela . . . 1050 L in sus
Palton p. barb. negru dela 2200 L in sus
Palton p. barb. cu blană . . . 2600 L in sus
Palton p. barb. ulst. și raglan dela . . . 1850 L in sus
Palton p. băieți ulst. și raglan dela . . . 1350 L in sus
Palton p. băieți dela . . . 850 L in sus
Paitoane de piele dela . . . 4200 L in sus
Impermiabile (gumă) dela . . . 950 L in sus
Impermiabile p. dame dela 1150 L in sus
Mare asortiment de stofe din lână din străinătate. Uniforme pentru școlari după măsură. Arad, Fișta Avram Iancu in palatul Teatrului. 720

Cadoul de Crăciun

Gramofoane de călătorie, Plăci, mașini de cusut, biciclete (Puch) mare asortiment.

Fabian si Co. Arad, Str. Meșianu 16. 422

KNAPP vopsește și curăță haine

Atelierul in Arad, Str. E. copul Radu 10. — Loc pentru trângerea hainelor Arad, Str. Brătianu 11. edificiul Băncii Agrare mișană.

Prețuri de Crăciun **MUZSAY** Arad,

Vis-a-vi de teatru.

Costum de lână pentru iarnă Lei
Raglan double ori ulster de iarnă Lei
Palton de iarnă cu guler de blană Lei
Palton de piele cu guler și căptușală de blană Lei

Croitorie la măsură

Mare depozit de stofe